

§	Mållaget sitt krav	Merknader frå komiteen	Forslag frå medlem i komiteen
15-3	<p>Parallellitetskravet må også gjelde for læringsressursar som er utvikla til bruk i opplæringa.</p>	<p><b>Komiteen</b> vil understreke viktigheten av parallellitetskravet som innebærer at læremidler skal foreligge på bokmål og nynorsk til samme tid og til samme pris. Dette er særlig viktig for nynorskelevne.</p> <p><b>Komiteen</b> mener det skal være vid adgang til å ta i bruk ulike ressurser i opplæringen, og at den pedagogiske friheten til læreren må være stor i så måte. Samtidig vil økende bruk av andre læringsressurser i opplæringen, dersom disse ikke foreligger på både nynorsk og bokmål, på sikt kunne undergrave formålet med parallellitetskravet for læremidler. Komiteen vil i denne sammenheng understreke at det bør tilstrebes at læringsstøttende ressurser, så langt det lar seg gjøre, støtter opp under elevens hovedmål, og at dette er særlig viktig for læringsressurser som er utviklet til bruk i opplæring.</p> <p>I lys av de mange høringsinnspillene som har kommet i komiteens høring, mener komiteen at departementet må ta en aktiv rolle i å bidra til at intensjonen med parallellitetskravet i større grad kommer til uttrykk i bruken av andre læringsstøttende ressurser.</p> <p><b>Komiteen</b> mener en kunnskapsinnhenting vil gi et grunnlag for å øke tilgangen på læringsressurser på nynorsk. Det må sikres at både læremidler og</p>	<p><b>Frå heile komiteen</b> «Stortinget ber regjeringen gjennomføre en kunnskapsinnhenting rundt omfanget av bruken av læringsstøttende ressurser i opplæringen som ikke foreligger på begge målformer, og komme tilbake til Stortinget med en vurdering av i hvilken grad dette påvirker særlig nynorsk-elevens rett til opplæring på eget språk.»</p> <p><b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre fremmer følgende forslag:</b> «Opplæringslova § 15-3 tredje ledd skal lyde: Skolen skal bruke læremiddel, og læringsressursar som er utvikla til bruk i opplæringa, som ligg føre på bokmål og nynorsk til same tid og same pris. Kravet gjeld ikkje</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• a. læremiddel i faget norsk</li> <li>• b. læremiddel og læringsressursar i fag med årskull med 300 eller færre elevar</li> <li>• c. læremiddel og læringsressursar der den norske teksten utgjør ein mindre del.»</li> </ul>

		<p>læringsressurser som nynorsk-elever bruker, fungerer godt på deres skriftspråk.</p> <p><b>Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre,</b> viser til at departementet skiller mellom to typer læringsressurser: Generelle læringsressurser som kan brukes i opplæringa (for eksempel avisartikler, leksikon og kilder på nett) og læringsressurser som er utviklet for bruk i opplæringa. Det brukes i dag mange læringsressurser som er utviklet for bruk i opplæringa i skolen, blant annet en rekke applikasjoner produsert av de samme som utvikler digitale læremiddel til skolen.</p> <p><b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre</b> viser til at hensikten med parallellitetskravet er at elevene skal ha tilgang på læremidler på sitt eget skriftspråk. Med en økende bruk av andre læringsressurser i opplæringen, vil dette på sikt svekke verdien av dette kravet og dermed minoritetsspråkbrukerne. Ved å utvide parallellitetskravet til også å gjelde læringsressurser som er utviklet for bruk i opplæringen, legges det større press på produsentene av ressurser som retter seg mot å brukes i opplæringen i norske skoler, til å utvikle dem på begge skriftspråk.</p> <p><b>Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet</b> vil understreke at under Høyre-</p>	
--	--	--	--

		<p>regjeringens tid, enten med Venstre i regjering eller som støtteparti, ble det ikke gjort tilsvarende styrking av parallellitetskrav i lov som Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen sikrer nå med den nye regelen om at skriveprogram skal støtte både bokmål og nynorsk.</p> <p>Disse medlemmer vil poengtere at å samle bestemmelsene knyttet til parallellitetskravet og unntak fra reglene i ny opplæringslov dessuten vil gjøre det enklere å innfri og kontrollere, som igjen vil være med på å sikre flere elever bedre tilgang på gode læremidler på begge målformer samtidig, i tråd med parallellitetskravets intensjon.</p> <p><b>Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet</b> viser til proposisjonens drøfting av avgrensningen mellom læringsmidler og læringsressurser og -verktøy, og slutter seg til at læringsressurser ikke omfattes av parallellitetskravet. Disse medlemmer er enig med departementet at en utvidelse av parallellitetskravet vil begrense skolen og lærernes faglige og pedagogiske frihet. Disse medlemmer vil imidlertid understreke at bruken av læremidler og læringsressurser i sum skal ta utgangspunkt i elevenes skriftspråk. Disse medlemmer ber departementet følge utviklingen.</p>	
	<p>Ein generell språkpolitisk merknad til opplæringslova</p>	<p><i>Ikkje generell, men til formålsparagrafen</i>  <b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt</b> mener skolens formålsparagraf tydelig bør</p>	<p><b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:</b>  «§ 1-3 tredje og fjerde ledd skal lyde:</p>

		spesifisere likestillingen imellom de ulike skriftspråkene i opplæringen.	<p>Opplæringa skal utvide kjennskapen til og forståinga av den nasjonale kulturarven og den felles internasjonale kulturtradisjonen. Opplæringa skal bidra til å styrkje norsk språk, fremje likestilling mellom bokmål og nynorsk og styrkje samiske språk, kvensk og norsk teiknspråk.</p> <p>Opplæringa skal gi innsikt i språkleg og kulturelt mangfald og vise respekt for den enkelte si overtyding. Ho skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.»</p>
15-3	Utdanningsdirektoratet får i oppgåve å utarbeide oppdaterte lister med læremiddel og læringsressursar som er utvikla til bruk i skulen, som følgjer parallellitetskravet i opplæringslova.	<b>Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Venstre,</b> viser til at det er utviklet kvalitetskriterier for digitale læringsressurser. Kriteriene har blant annet som formål å være til hjelp «for lærere og andre som ønsker å vurdere digitale læringsressursers egnethet i pedagogisk sammenheng». Videre har regjeringen nylig lagt fram en strategi for digital kompetanse og infrastruktur, som framhever behovet for at teknologi til bruk i skolen må fungere på bokmål, nynorsk, samiske språk og minoritetsspråkene.	<b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre</b> ber om at Utdanningsdirektoratet får i oppgave å utarbeide oppdaterte lister med læremiddel og læringsressurser som er utviklet til bruk i skolen, som følger parallellitetskravet i opplæringslova.
15-2	Berre kommunen gir forskrift om kva skriftspråk som skal vere hovudmålet på kvar skole.	<b>Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet,</b> viser til at ny opplæringslov viderefører at kommunen skal gi forskrift om det er bokmål eller nynorsk som skal være hovedmålet ved hver skole, og lovfester det samme for fylkeskommunen, se § 15-2. Dette har betydning for den skriftlige opplæringen ved skolen og den skriftlige kommunikasjonen som læreren og de	<b>Forslag frå Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre</b> Opplæringslova § 15-2 skal lyde: Kommunen gir forskrift om kva skriftspråk som skal vere hovudmålet på kvar skole, anten bokmål, nynorsk eller samisk. Skolen skal bruke hovudmålet i den skriftlege opplæringa og i den skriftlege kommunikasjonen med elevane og foreldra.

		<p>andre ansatte har med elevene. Flertallet vil understreke at elever i videregående opplæring sin rett til å velge enten bokmål eller nynorsk som sitt skriftspråk står ved lag, jf. § 6-2 andre ledd.</p> <p><b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre</b> viser til forslaget til ny § 15-2 første ledd om at også fylkeskommuner skal kunne gi forskrift om hvilket skriftspråk som skal være hovedmål på hver skole. I dag velger eleven selv hvilken målform som skal være hovedmål i videregående opplæring, og skolen eller den enkelte lærer velger hvilken målform de benytter i kommunikasjon. Å innføre vedtatte hovedmål i den videregående opplæringen vil derfor innebære en svekkelse av de individuelle rettighetene elevene har.</p>	<p>I samband med skifte av hovudmål på ein grunnskole eller når eit fleirtal i kommunestyret eller minst 1/4 av dei røysteføre i kommunen krev det, skal det haldast rådgivande røysting. Nytt vedtak om hovudmål kan ikkje gjerast før det har gått fem år. Røysterett har alle som bur i det området som soknar til skolen, jf. § 2-6, og som har røysterett etter valgloven § 2-2. Røysterett i høve til skriftleg opplæring har dessutan foreldre til elevane på 1. til 7. trinn ved skolen, utan omsyn til bustad eller statsborgarskap. Departementet kan gi nærmare forskrift om røysterett, ansvar for røystinga og organisering av røystinga.</p>
15-2	Ålmenn røysterett ved skulemålsrøysting	<p><b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre</b> medlemmer viser til at regjeringen foreslår at reglene rundt avholdelse av rådgivende folkeavstemninger om skriftspråk i skolen, herunder hvem som har stemmerett i disse, fastsettes i forskrift. Disse medlemmer ser ikke behovet for å endre dagens ordning, og mener det er naturlig at hvem som skal ha stemmerett i rådgivende folkeavstemninger styres etter reglene i valgloven, med nødvendig henvisning i opplæringslova.</p>	<i>Lik som over</i>
3-1	Elevane skal ha læremiddel på hovudmålet for skulen eller hovudmålet for den særskilde gruppa eleven er del av.	<p><b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre</b> mener det er naturlig at læremidlene til eleven skal støtte opp om hovedmålet på skolen.</p>	<p><b>Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre</b> vil derfor stemme mot § 3-1 andre ledd andre punktum i lovforslaget.</p>

17-3	Forskrift om lærarkompetanse må nemne kor viktig det er at alle lærarar på 1. til 10. trinn har god undervisningskompetanse både i nynorsk og bokmål.	<b>Komiteens medlem fra Venstre</b> viser til at lav kompetanse i nynorsk blant lærere er en stor trussel mot nynorsken i skolen. Derfor er det viktig at forskriftene om lærerkompetanse nevner hvor viktig det er at alle lærere på 1. til 10. trinn har god undervisningskompetanse i både nynorsk og bokmål.	
29-2	Det må først tilsyn ved elevane sine språkrettar.	<b>Komiteens medlem fra Venstre</b> mener retten til en fullgod opplæring på eget hovedmål er en grunnleggende rett i norsk skole. Denne retten har det i liten grad vært ført tilsyn med. Dette medlem legger derfor til grunn at tilsyn som gjelder språklige rettigheter, får større plass i de tilsynene statsforvalterne gjennomfører i årene framover.	
Andre innstillingar frå komiteen		<p><b>Komiteen</b> viser til at opplæringspråket i Norge er norsk, samisk og tegnspråk, og at dette nå presiseres i loven. Komiteen mener dette er godt i tråd med språkloven som ble vedtatt i Stortinget våren 2021. I språkloven fremheves det at det offentlige har et særlig ansvar for å fremme nynorsk, som er det minst brukte av de to offisielle skriftspråkene.</p> <p><b>Komiteen</b> er glad for at det nå foreslås å utvide retten til opplæring i egen gruppe på det skriftspråket kommunen ikke har vedtatt som hovedmål, for elever på 8.–10. trinn. Det betyr at flere elever vil kunne få opplæring på sitt hovedmål i egen skriftspråkgruppe. Dette er en god oppfølging av anmodningsvedtak nr. 67 som Stortinget fattet 22. november 2016, og forslaget i høringen til ny opplæringslov.</p>	

	<p><b>Komiteen</b> er opptatt av at nynorsken skal ha gode vilkår i skolen. Ved at retten til opplæring i gruppe med samme målform nå utvides til også å gjelde på ungdomsskolen, vil flere nynorsk-elever få bedre vilkår for å fortsette med sitt skriftspråk, selv om bokmål er hovedmålet på ungdomsskolen.</p> <p>Krav om at skriveprogram skal støtte både bokmål og nynorsk mener komiteen vil bedre sidemålsopplæringen i skolen. Igjen vil flere elever få bedre vilkår for å bruke nynorsk på lik linje med bokmål.</p>	
--	---	--